

Alla Helgons dag i nådens år 2020 - Åke Malander

Tekster: Intr Ps 1, 5 Mos 33:1-3, Uppb 7:2-17, Matt 5:1-12, III Luk 6: 20–26, A:Uppb 22:6-9

Vår käre Herre och Frälsare, Jesus Kristus, öppna våra ögon och öron så att får lära känna den lika orimliga som underbara sanningen: att vi som i oss själva är syndare samtidigt får vara dina saliga helgon – din oskyldiga pina och död har skänkt oss detta. Amen

Jesus gick upp på ett berg för att få avskildhet och stillhet till bön och blev kvar där över natten. På morgonen kallade han till sig lärjungarna och utvalde de tolv apostlarna. Med dem gick han sedan ner och stannade på en jämn plats, där en stor skara lärjungar var samlad och därtill mycket folk från närliggande trakter. Det är ramen för dagens predikotext ur Lukas 6. Människor var samlade, de hade kommit för att höra Jesus och för att bli botade från allehanda krämpor. Och vår predikotext är början av hans tal till dem. Det är mycket likt det vi hörde i evangelietexten ur bergspredikan. Men vi märker även skillnader: här är det fyra saligprisningar mot åtta där, här är även fyra ve-rop som inte är med i Matt 5. Och där är det 3:e person, saliga är *de*, här är det 2:a person, saliga är *ni*. En viktig sak att komma ihåg i båda fallen är att dessa ord är talade av Jesus till hans lärjungar, dvs. till de troende. Ja här undervisar han om den dubbelhet som råder i en kristens liv: *Simul justus et peccator – på samma gång rättfärdig och syndare*. Därför sätter vi som ämne idag:

Syndare och helgon – det orimliga i den troendes liv

Låt oss börja med att konstatera att detta inte är en lagpredikan så att Jesus här talar om vad de ska göra för att bli saliga. Det hette inte. Saliga kan ni *bli*, om ni ..., utan saliga *är* ni ... Han säger inte heller att lärjungarna är saliga *därför* att de är så och så. Snarare är det en undervisning om vad som kännetecknar de troendes liv, ett liv i tacksamhet mot Gud för all hans kärlek, nåd och barmhärtighet. Detta är således viktiga lärdomar för alla lärjungar, alla troende. Jesu tal är en undervisning om det andliga livet, och beskrivningarna bör därför rimligen förstås på ett andligt vis, jfr Matteus 5: *Saliga är de som är fattiga i anden*. I hela Skriften möter vi ju också detta att man kan använda jordiska begrepp för att beskriva en andlig verklighet. Jämförelser som kan hjälpa oss att förstå.

Saliga är ni som är fattiga, er tillhör Guds rike. Ja dessa lärjungar hade väl inte så mycket av denna världens rikedomar, av gods och guld. Men vad värre är – och likväl saligt: de troende har inte några rikedomar, ja inte någonting alls att komma med inför Gud. Fattiga, det ord som Jesus använder betyder att vara verkligen fattig. Det är de som är så fattiga att de måste tigga. Sanna kristna, där hjärtat är genomsyrat av tron, vet att de i sig själva ingenting är inför Gud. De vet att alla deras gärningar är värdelösa för att förtjäna Guds ynnest och välbehag. Som publiken måste de tigga: Gud, förbarma dig över mig, syndaren.

Jesus säger att alla som på detta sätt är fattiga inför Gud är saliga, är välsignade. Gud har rikt välsignat dem, och genom tron tar de emot alla de rikedomar som Gud i sin godhet vill ge dem. Gud låter ingenting fattas dem; han låter dem vila på gröna ängar, han för dem till rogivande vatten. De har syndernas förlåtelse, och där syndernas förlåtelse är, där är ock liv och salighet. Och så är Guds rike deras med rättfärdighet, frid och glädje i den Helige Ande.

Saliga är ni som nu hungrar, ni ska bli mättade. Den som hungrar är inte mätt, han vill ha mer. Dessa hungrande troende behöver mer av Livets Bröd. De hungrar efter att få lära känna sin Frälsare och hans person och gärningar alltmer. Och kom ihåg: det är inte ett tecken på en extra djup andlig ödmjukhet att vilja vara och förbli okunnig; Gud har gett oss sitt Ord för att vi ska läsa, studera och rannsaka det, för att bli uppbyggda och stärkta i tron. Efter detta hungrar hans saliga lärjungar, och Gud välsignar dem genom att sända sin Helige Ande som öppnar deras ögon till att förstå mer och se Jesus ännu klarare. Ju mer de lär känna sin Herre och Frälsare, desto mer dras de till honom och förenas med honom. Och så blir de mättade, alltjämt ofullkomligt här, men en gång fullkomligt där (jfr 1 Kor. 13:12).

Saliga är ni som nu gråter, ni ska le. Dessa troende som har lärt känna och ser vad synd är och vad den har orsakat och alltjämt ställer till med. Dessa som med sorg ser inte bara synden i världen runt omkring sig utan även och framför allt sin egen synd, synden i sitt eget liv. En sann kristen är mer bekymrad över synden inom sig än över den han eller hon ser runtomkring sig, i världen och i samhället. Du kanske ser och tänker på hur många gånger du har tänkt, sagt och gjort sådant du vet och måste erkänna att det var mot Guds bud och vilja. Sådant bringar sorg i hjärtat. Saliga är ni, säger

Jesus, ty han har kommit, inte för att kalla rättfärdiga utan för att kalla syndare och för syndare var det vår Frälsare dog. *Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat.* Därför får vi, som i oss själva är förlorade får, med fröjd hörsamma hans kallelse, och hos honom ska vår bedrövelse vändas i glädje. Ja, här vandrar visserligen sorgen och glädjen tillsammans, men där ska vi le och skratta, ty i himmelen finns ingen synd och därmed heller ingen sorg och inga tårar.

Saliga är ni, när människorna hatar er och stöter bort er, när de hånar och smutskastar ert namn, allt för Människosonens skull. Kristi lärjungar får lida förföljelse, från icke-troende och från falsktroende, från världens barn och dess mäktige och från villfarande och avfallna kyrkosamfund. Det kan ta sig många olika uttryck, det kan vara finare eller grövre, men det går inte komma undan så länge vi lever här i världen. *Har de förföljt mig kommer de att förfölja er.* Men märk nu väl: ”för Människosonens skull”, ett självpåtaget kors är inte ett lidande för Människosonens skull och för ingen välsignelse med sig. Det har i alla tider funnits kristna som strävar och kämpar och plågar sig med sådant som Gud aldrig har befallt och tar på sig någon form av martyrgloria, som nästan verkar vara avsedd att ge de medkristna dåligt samvete. Sådant faller under den domen, att det har ett sken av gudfruktighet, men det tjänar bara till att göda köttet. (Jfr Kol 2:23)

Lidandet för Kristi skull kommer vi, som vi nyss sade, inte undan, och det kommer över oss alla, ja även barnen får bära det. Men en förmaning kan vara på plats: barnen är svagare än vi vuxna, lägg inte på dem extra bördor, de har många år på sig att lära sig korsbärandet. Och detta, att bära det större eller mindre (oftast mindre) kors som Gud lägger på oss är, mitt i bedrövelsen, något välsignat. När de troende tåligt lider sådant för Kristi skull, så vittnar ju detta om att de hör honom till. Läs och begrunda 1 Petr. 4:12-16! Därför ska vi inte sucka och klaga utan med glädje och fröjd prisas Gud, som ansett oss värdiga att lida för Namnets skull. Eftersom vi tillhör Jesus har vi en lön i himmelen, inte en som vi har tjänat ihop till, utan en nådelön; Gud är inte skyldig oss den, men på grund av sin godhet och kärlek vill han ge oss den, trots att vi inte på något sätt har gjort oss förtjänta av den.

Så ser vi kontrasterna i de troendes liv: *andligen fattiga*, men rika på det sannskyldiga goda; *andligen hungrande*, men väl mättade med Livets Bröd; *Gråtande och sörjande*, men uppfyllda av Guds barns glädje och fröjd, en försmak av den himmelska glädjen; *förföljda och avvisade och hånade*, men rikligen belönade och med sina namn skrivna i Livets Bok. Vad som gällde för dessa lärjungar gäller för alla troende i alla tider, det gäller för dig och för mig.

Men nu talade Jesus inte bara saligprisningarna. Det följde även något mer här, vi hörde även fyra ve-rop. Vilka och hurdana är nu dessa, som träffas av den domen? *Rika*, som har sin rättfärdighet i sin egen fromhet och kan vara högt aktade bland sina medkristna, men som en dag kommer att stå där med vad som visade sig vara bara en fläckad klädnad och sakna den enda rättfärdighet som gäller inför Gud, Kristi tillräknade rättfärdighet. *Mätta*, som inte behöver lära mer, som kan berömma sig av sina traditioner och ha det gott, som kanske kan ifrågasätta meningen med ett förnyat studium t.ex. av bekännelseskrifterna, emedan sådant bara vore ägnat att skapa krångel och oro. *Som ler*, som säger: Allt står väl till, allt står väl till, fastän allt kanske inte alls står så väl till, och som trots allt inte tillfullo har tagit till sig insikten om syndens allvar: att mot bättre vetande i liv eller lära stå emot vad Gud har talat i sitt Ord alltid till sist får katastrofala följder. *När alla talar väl om er*, när livet och bekännelsen anpassas efter ”vår tid” så att det i grund och botten blir till ett förnekande av Herren Kristus, då klingar också förföljelserna av. Men minns vad Jesus har sagt: *Den som förnekar mig inför människorna, honom ska även jag förneka inför min Fader i himmelen.* Även här, bland dessa ve-rop finns alltså en kontrast: har namn om sig att vara vid liv och hälsa, men är död. Varningarna i dessa ve-rop gäller för alla troende i alla tider, de gäller för dig och för mig

Därför ställs vi nu idag, på Alla Helgons dag, inför den allvarliga frågan: under vilket rop står vi själva: *saliga* eller *ve er*? Bygger vi på Kristus allena, eller bygger vi på Kristus *och* vårt kristna liv och gufruktiga leverne? Erkänn nu två sanningar här! Det är sant att du, ja även du, är en syndare som ingenting har att berömma dig av inför Gud. Det är sant att Jesus Kristus har dött för dina, ja även för alla dina synder och att du därför får vara salig, fritt och för intet. Det ska du tro, lika fullt och fast som du bekänner att du är en syndare! Vilken rikedom, du och jag får vara Guds barn och Kristi medarvingar, därför att, och endast därför, att Han med sitt fullkomliga liv och sin oskyldiga pina och död har gottgjort för alla människor alla synder, även för dina och mina. Det är visst och sant, ty så säger Gud i sitt Ord.

Amen.